TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Trình Quốc hội cơ chế đặc thù xử lý vi phạm liên quan kinh tế Nhà nước, kinh tế tư nhân

14:28 03/08/2026

Việc ban hành Nghị quyết nhằm tạo cơ sở pháp lý để bảo vệ cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm vì lợi ích chung, không tham nhũng, lãng phí, tiêu cực; thể hiện chính sách nhân văn, khoan hồng của Đảng và Nhà nước, lấy hiệu quả chính trị, kinh tế, xã hội làm căn cứ để xử lý phù hợp.

Đại biểu Quốc hội làm việc tại hội trường. (Ảnh: THỦY NGUYÊN)

Sáng 3/8, tại Kỳ họp không thường lệ thứ nhất, Quốc hội khóa XVI, Chính phủ trình Quốc hội dự án Nghị quyết về cơ chế, chính sách đặc thù xử lý vi phạm pháp luật liên quan kinh tế Nhà nước, kinh tế tư nhân và ứng dụng khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số.

Thừa ủy quyền của Thủ tướng Chính phủ, Bộ trưởng Công an Lương Tam Quang trình bày Tờ trình về dự án Nghị quyết của Quốc hội.

Theo Tờ trình, việc xây dựng hồ sơ dự án Nghị quyết để thể chế hóa Nghị quyết số 04-NQ/TW Hội nghị lần thứ hai Ban Chấp hành Trung ương Đảng về tiếp tục tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng, chống tham nhũng,

lãng phí, tiêu cực; Kết luận số 14-KL/TW ngày 22/9/2021 của Bộ Chính trị về chủ trương khuyến khích và bảo vệ cán bộ năng động, sáng tạo vì lợi ích chung; Nghị quyết số 57-NQ/TW của Bộ Chính trị về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia; Nghị quyết số 68-NQ/TW của Bộ Chính trị về phát triển kinh tế tư nhân; Nghị quyết số 79-NQ/TW của Bộ Chính trị về phát triển kinh tế Nhà nước... Đồng thời, để khắc phục những khó khăn, vướng mắc của thực tiễn để khuyến khích bảo vệ cán bộ năng động sáng tạo, dám nghĩ dám làm vì lợi ích chung.

Bộ trưởng Công an nhấn mạnh, việc ban hành Nghị quyết nhằm tạo cơ sở pháp lý để bảo vệ cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm vì lợi ích chung, không tham nhũng, lãng phí, tiêu cực; thể hiện chính sách nhân văn, khoan hồng của Đảng và Nhà nước, lấy hiệu quả chính trị, kinh tế, xã hội làm căn cứ để xử lý phù hợp.

Xử lý nghiêm hành vi lợi dụng Nghị quyết để tham nhũng, trục lợi

Bộ trưởng Lương Tam Quang cho biết, dự thảo Nghị quyết gồm 3 Chương, 13 điều.

Dự thảo Nghị quyết quy định các nguyên tắc cốt lõi như khuyến khích, bảo vệ cán bộ năng động, sáng tạo vì lợi ích chung; khoan hồng, giảm nhẹ đối với hành vi vi phạm vì lợi ích chung; ưu tiên áp dụng các biện pháp kinh tế, dân sự, hành chính, coi xử lý hình sự là biện pháp cuối cùng; xử lý nghiêm hành vi lợi dụng Nghị quyết để tham nhũng, trục lợi.

Thừa ủy quyền của Thủ tướng Chính phủ, Bộ trưởng Công an Lương Tam Quang trình

Thừa ủy quyền của Thủ tướng Chính phủ, Bộ trưởng Công an Lương Tam Quang trình bày Tờ trình về dự án Nghị quyết của Quốc hội. (Ảnh: THỦY NGUYÊN)

Dự thảo Nghị quyết cũng giải thích 9 khái niệm nhằm thống nhất cách hiểu, gồm: Không tham nhũng; vì lợi ích chung; hậu quả thiệt hại; khắc phục hậu quả thiệt hại; mang lại hiệu quả kinh tế-xã hội cho địa phương, đất nước; không có khiếu nại, tố cáo hoặc đã giải quyết dứt điểm khiếu nại, tố cáo; vi phạm pháp luật liên quan kinh tế Nhà nước; vi phạm pháp luật liên quan kinh tế tư nhân; vi phạm pháp luật do ứng dụng khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số.

Về xử lý vi phạm pháp luật liên quan kinh tế nhà nước, kinh tế tư nhân và ứng dụng khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số, dự thảo Nghị quyết quy định về chính sách hình sự gồm: Không truy cứu trách nhiệm hình sự; loại trừ trách nhiệm hình sự đối với người gặp rủi ro thiệt hại do ứng dụng khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số; tạm hoãn truy cứu trách nhiệm

hình sự; miễn trách nhiệm hình sự.

Đối với từng chính sách, dự thảo Nghị quyết quy định điều kiện áp dụng cụ thể; đồng thời quy định trình tự, thủ tục tố tụng hình sự và thủ tục thi hành án hình sự đặc biệt để thực hiện các chính sách này. Dự thảo cũng quy định việc xử lý kỷ luật đối với cán bộ, công chức, viên chức và người thuộc lực lượng vũ trang tương ứng với các chính sách xử lý hình sự.

Nghị quyết này dự kiến được thực hiện trong 3 năm kể từ ngày có hiệu lực thi hành. Sau thời điểm hết hiệu lực, những trường hợp thời gian tạm hoãn truy cứu trách nhiệm hình sự để khắc phục hậu quả vẫn còn thì tiếp tục được thực hiện cho đến khi hết thời gian tạm hoãn không quá 2 năm.

Làm rõ điều kiện, tiêu chí khi áp dụng chính sách loại trừ trách nhiệm hình sự

Trình bày báo cáo thẩm tra, Chủ nhiệm Ủy ban Kinh tế và Tài chính của Quốc hội Phan Văn Mãi cho biết, về các cơ chế, chính sách đặc thù, đa số ý kiến tán thành quy định không truy cứu trách nhiệm hình sự đối với trường hợp không tham nhũng, vì lợi ích chung, hoạt động đã hoàn thành và mang lại hiệu quả kinh tế-xã hội, không còn khiếu nại, tố cáo, không gây thất thoát, lãng phí hoặc đã khắc phục toàn bộ hậu quả.

Tuy nhiên, cơ quan thẩm tra đề nghị cân nhắc điều kiện “đã khai rõ sự việc, góp phần có hiệu quả vào việc phát hiện và xử lý tội phạm” để bảo đảm chính sách khoan hồng được áp dụng thống nhất.

Chủ nhiệm Ủy ban Kinh tế và Tài chính của Quốc hội Phan Văn Mãi trình bày báo cáo

Chủ nhiệm Ủy ban Kinh tế và Tài chính của Quốc hội Phan Văn Mãi trình bày báo cáo thẩm tra dự án Nghị quyết. (Ảnh: THỦY NGUYÊN)

Đối với chính sách loại trừ trách nhiệm hình sự trong trường hợp rủi ro do ứng dụng khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số, cơ quan thẩm tra đề nghị làm rõ đối tượng áp dụng, rà soát sự thống nhất với Bộ luật Hình sự và cụ thể hóa các điều kiện, tiêu chí nhằm bảo đảm khách quan, minh bạch, tránh bị lợi dụng.

Đối với quy định về miễn trách nhiệm hình sự, cơ quan thẩm tra cho rằng ngoài việc khắc phục hậu quả, cần xem xét đồng thời tính chất, mức độ hành vi, lỗi, động cơ, mục đích, nhân thân, khả năng tái phạm và các yếu tố khác, tránh tạo cảm giác người có tiềm lực tài chính có thể dùng tiền để được miễn trách nhiệm hình sự, ảnh hưởng đến nguyên tắc bình đẳng trước pháp luật.

Về các quy định liên quan hoãn, miễn trách nhiệm hình sự, giảm nhẹ trách nhiệm hình sự, giảm hình phạt, miễn chấp hành hình phạt tù và xử lý kỷ luật, đa số ý kiến cơ bản tán thành nhưng đề nghị xác định rõ loại hình phạt áp dụng, lượng hóa tỷ lệ khắc phục hậu quả tối thiểu, quy định điều kiện đối với người tiếp tục khắc phục hậu quả trong quá trình thi hành án, đồng thời rà soát thuật ngữ để bảo đảm thống nhất với Bộ luật Hình sự và pháp luật về thi hành án hình sự.

Về tổ chức thực hiện, Ủy ban Kinh tế và Tài chính cơ bản tán thành thời hạn thực hiện Nghị quyết là 3 năm để thí điểm, đánh giá chính sách; đồng thời đề nghị xác định rõ ngày có hiệu lực, các quy định chuyển tiếp, mối quan hệ với Bộ luật Hình sự sửa đổi…

Theo nhandan.vn